

Sygn. akt *XVII AmE 222/19*

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 16 lutego 2021 r.

Sąd Okręgowy w Warszawie, XVII Wydział Sąd Ochrony Konkurencji i Konsumentów
w składzie:

Przewodnicząca – **Sędzia Sądu Okręgowego Ewa Malinowska**

Protokolant – sekretarz sądowy Joanna Nande

po rozpoznaniu 16 lutego 2021 r. w Warszawie

na rozprawie

sprawy z powództwa **Syndyka masy upadłości (...) S.A. w upadłości z siedzibą w K.**

przeciwko **Prezesowi Urzędu Regulacji Energetyki**

o wymierzenie kary pieniężnej

na skutek odwołania powoda od decyzji Prezesa Urzędu Regulacji Energetyki z 27 czerwca 2019 r. znak: (...)

1) oddała odwołanie;

2) zasądza od powoda Syndyka masy upadłości (...) S.A. w upadłości z siedzibą w K. na rzecz pozwanego Prezesa Urzędu Regulacji Energetyki kwotę 720 (siedemset dwadzieścia) złotych tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego.

SSO Ewa Malinowska

Sygn. akt *XVII AmE 222/19*

UZASADNIENIE

Decyzją z 27 czerwca 2019 r. (znak: (...)) Prezes Urzędu Regulacji Energetyki, działając w oparciu o przepisy art. 56 ust. 2 i art. 56 ust. 1 pkt 3a, w związku z art. 11 i art. 11d ust. 3 ustawy z 10 kwietnia 1997 r. – Prawo energetyczne (dalej: PE) w związku z § 5 pkt 1 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 23 lipca 2007 r. w sprawie szczegółowych zasad i trybu wprowadzania ograniczeń w sprzedaży paliw stałych oraz w dostarczaniu i poborze energii elektrycznej lub ciepła (dalej: rozporządzenie) oraz na podstawie art. 104 k.p.a. w związku z art. 30 ust. 1 ustawy - Prawo energetyczne, po przeprowadzeniu wszczętego z urzędu postępowania administracyjnego w sprawie wymierzenia Syndykowi masy upadłości (...) S.A. w upadłości z siedzibą w K. kary pieniężnej za niestosowanie się do ograniczeń w dostarczaniu i poborze energii elektrycznej wprowadzonych w dniach 10-31 sierpnia 2015 r., orzekł, że ww. podmiot w dniach 10,11 i 12 sierpnia 2015 r. w odniesieniu do obiektu zlokalizowanego w T. ((...)) przy ul. (...), naruszył obowiązek stosowania się do ograniczeń w dostarczaniu i poborze energii elektrycznej wynikający z art. 11 i art. 11d ust. 3 ustawy - Prawo energetyczne, za co na podstawie art. 56 ust. 1 pkt 3a tej ustawy, wymierzył odbiorcy karę pieniężną w kwocie 4.149 zł. (decyzja, k. 5-12).

Odwołanie od tej decyzji wniósł ukarany podmiot, zaskarżając decyzję w całości i wnosząc o jej zmianę, względnie, o jej uchylenie i przekazanie sprawy organowi do ponownego rozpoznania. Powód wniósł również o zasądzenie kosztów postępowania według norm przepisanych. Decyzji zarzucono naruszenie:

- art. 11, art. 11d ust. 3 w zw. z art. 56 ust. 1 pkt 3a PE, polegające na ich niewłaściwym zastosowaniu;
- art. 56 ust. 6 PE polegające na jego niewłaściwym zastosowaniu;
- art. 56 ust. 6a PE polegające na jego niezastosowaniu.

(odwołanie, k. 13-15).

Prezes Urzędu Regulacji Energetyki, po dokonaniu ponownej analizy akt sprawy oraz zarzutów zawartych w odwołaniu stwierdził, że brak jest podstaw do zmiany zaskarżonej decyzji. Podtrzymując swoje stanowisko wyrażone w tej decyzji, organ wniósł o oddalenie odwołania oraz o zasądzenie od powoda na rzecz pozwanego kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych. (odpowiedź na odwołanie, k. 43-49).

Sąd Okręgowy ustalił następujący stan faktyczny:

W dniu 4 listopada 2013 r. pomiędzy (...) S.A. z siedzibą w K. (dalej: (...)) a (...) S.A. z siedzibą w K. (dalej: odbiorca, Spółka (...)) zawarta została „Umowa o świadczenie usług dystrybucji energii elektrycznej nr (...)”, której przedmiotem było dostarczanie energii elektrycznej do obiektu zlokalizowanego w T. przy ul. (...). Moc umowna została określona na poziomie 400 kW. Poziom mocy bezpiecznej, obowiązującej przy 20 stopniu zasilania, ustalono na 200 kW. Zgodnie z § 3 pkt 6 umowy, w przypadku wprowadzenia ograniczeń w poborze energii elektrycznej odbiorca był zobowiązany do ograniczenia poboru mocy, zgodnie z planem wprowadzania ograniczeń. (dowód: Umowa wraz z załącznikami, k. 20-28 akt admin.).

Zgodnie z Planem wprowadzania ograniczeń w dostarczaniu i poborze energii elektrycznej, obowiązującym od 1 września 2014 r. do 31 sierpnia 2015 r., dla obiektu odbiorcy przyjęto następujące wielkości dopuszczalnego poboru mocy: moc umowną ustalono na poziomie 400 kW (0,400 MW) w godzinie, a dla 20 stopnia zasilania (moc bezpieczna) na poziomie 200 MW (0,200 MW) w godzinie, zaś dla pozostałych stopni zasilania wartości te przedstawiały się następująco: dla 12 stopnia – 0,380 MW, dla 13 stopnia – 0,360 MW, dla 14 stopnia – 0,340 MW, dla 15 stopnia – 0,320 MW, dla 16 stopnia – 0,300 MW, dla 17 stopnia – 0,280 MW, dla 18 stopnia – 0,260 MW, dla 19 stopnia – 0,240 MW.

Odbiorca został poinformowany, o przewidzianych dla jego obiektu ww. wielkościach dopuszczalnego poboru mocy, pismem (...) S.A. z 25 sierpnia 2014 r. Odbiorca energii elektrycznej nie kwestionował wielkości dopuszczalnego poboru mocy przyjętych dla jego obiektu w ww. Planie.

(dowód: fakty bezsporne; pismo (...) z 25.08.2014 r., k. 49 akt admin.).

(...) S.A. z siedzibą w K. (dalej: (...)), pełniące funkcję Operatora Systemu Przesyłowego (dalej: OSP), w związku z obniżeniem dostępnych rezerw zdolności wytwórczych poniżej niezbędnych wielkości określonych w Instrukcji Ruchu i Eksploatacji Sieci Przesyłowych (IRiESP), spowodowanych m. in. sytuacją pogodową i hydrologiczną (wyjątkowo wysokimi temperaturami i niskimi stanami wód w zbiornikach wodnych i rzekach) oraz wynikającego z niej ograniczenia w pracy części elektrowni, stwierdziły wystąpienie zagrożenia bezpieczeństwa dostaw energii elektrycznej w rozumieniu art. 3 pkt 16d PE i wprowadziły - na podstawie art. 11c ust. 2 pkt 2 PE - od godz. 10.00 dnia 10 sierpnia 2015 r. ograniczenia w dostarczaniu i poborze energii elektrycznej, które obowiązywały do godziny 24:00 dnia 11 sierpnia 2015 r.

Dnia 10 sierpnia 2015 r., działając w oparciu o art. 11c ust. 3 PE, (...) zgłosiły konieczność wprowadzenia ograniczeń na podstawie art. 11 ust. 7 PE, tj. w drodze rozporządzenia Rady Ministrów, przewidującego na czas oznaczony, na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej lub jego części, ograniczenia w sprzedaży paliw stałych oraz w dostarczaniu i poborze energii elektrycznej i ciepła.

Rada Ministrów 11 sierpnia 2015 r. wydała rozporządzenie w sprawie wprowadzenia ograniczeń w dostarczaniu i poborze energii elektrycznej, które przewidywało te ograniczenia w okresie od 11 sierpnia 2015 r. od godz. 24:00 do

31 sierpnia 2015 r. do godz. 24:00 na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej dla odbiorców energii elektrycznej o mocy umownej powyżej 300 kW.

Komunikaty operatora systemu przesyłowego elektroenergetycznego o obowiązujących stopniach zasilania były ogłaszane w radiowych komunikatach energetycznych w programie (...) S.A. o godz. 7.55 i o godz. 19.55.

(dowód: fakty powszechnie znane, bezsporne).

Odbiorca energii – Spółka (...) nie dostosowała się do wprowadzonych 10 sierpnia 2015 r. ograniczeń w dostarczaniu i poborze energii elektrycznej w obiekcie zlokalizowanym w T. przy ul. (...). Wartość przekroczenia dopuszczalnego poboru mocy wyniosła łącznie 1,38332 MW w godzinie, w tym: 10 sierpnia 2015 r. łącznie 1,00068 MW w godzinie, 11 sierpnia 2015 r. łącznie 0,34664 MW w godzinie, a 12 sierpnia 2015 r. łącznie 0,03600 MW w godzinie. (dowód: Załącznik nr 1 do zawiadomienia o wszczęciu postępowania administracyjnego – „Pobór mocy i ustalony poziom ograniczeń Odbiorcy w dniach 10-31 sierpnia 2015 r. (...)”, k. 5-6 akt admin.).

Pismem z 31 października 2018 r. Prezes URE zawiadomił odbiorcę energii o wszczęciu z urzędu postępowania administracyjnego w sprawie wymierzenia przedsiębiorcy kary pieniężnej w związku z powzięciem – na podstawie dokumentów przekazanych Prezesowi URE przez (...), do którego sieci odbiorca jest przyłączony – uzasadnionego podejrzenia naruszenia przez odbiorcę obowiązku stosowania się do ograniczeń w dostarczaniu i poborze energii elektrycznej, co zgodnie z art. 56 ust. 1 pkt 3a ustawy – Prawo energetyczne, podlega karze pieniężnej. (dowód: zawiadomienie o wszczęciu postępowania, k. 1-2 akt admin.)

W roku 2017 Spółka (...) uzyskała przychód w wysokości (...) zł (dowód: Sprawozdanie finansowe za rok 2017 , k. 53-56 akt admin.)

W dniu 27 czerwca 2019 r. Prezes URE wydał decyzję, na mocy której wymierzył odbiorcy energii karę pieniężną w wysokości 4.149 zł za niestosowanie się do ograniczeń w dostarczaniu i poborze energii elektrycznej w dniach 10-12 sierpnia 2015 r. w odniesieniu do obiektu zlokalizowanego w T. przy ul. (...). Decyzja ta została zaskarżona w ramach niniejszego postępowania sądowego.

Powyżej opisany stan faktyczny Sąd ustalił w oparciu o wyżej wskazane dowody, zgromadzone w toku postępowania administracyjnego, jak i w oparciu o twierdzenia stron, oraz fakty powszechnie znane. Sąd przyznał moc dowodową wszystkim zebrany w sprawie dokumentom, które nie były kwestionowane przez strony, a i Sąd nie znalazł podstaw, aby odmówić im mocy dowodowej.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Odwołanie podlegało oddaleniu.

W niniejszej sprawie powód przede wszystkim zarzucił zaskarżonej decyzji niewłaściwe zastosowanie przepisów art. 11, art. 11d ust. 3 w zw. z art. 56 ust. 1 pkt 3a PE, nie wyjaśniając jednak, na czym - według strony – miałyby polegać niewłaściwe zastosowanie tych przepisów.

Z art. 5 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej wynika, że Rzeczpospolita Polska zapewnia bezpieczeństwo obywateli. Bezpieczeństwo to obejmuje zaś, między innymi, bezpieczeństwo energetyczne, zdefiniowane w art. 3 pkt 16 PE, zgodnie z którym bezpieczeństwo energetyczne to stan gospodarki umożliwiający pokrycie bieżącego i perspektywnego zapotrzebowania odbiorców na paliwa i energię w sposób technicznie i ekonomicznie uzasadniony, przy zachowaniu wymagań ochrony środowiska.

Z kolei, zgodnie z definicją ustawową zawartą w Prawie energetycznym:

- bezpieczeństwo dostaw energii elektrycznej to zdolność systemu elektroenergetycznego do zapewnienia bezpieczeństwa pracy sieci elektroenergetycznej oraz zrównowżenia dostaw energii elektrycznej z zapotrzebowaniem na tę energię (art. 3 pkt 16a PE),

- bezpieczeństwo pracy sieci elektroenergetycznej to nieprzerwana praca sieci elektroenergetycznej, a także spełnienie wymagań w zakresie parametrów jakościowych energii elektrycznej i standardów jakościowych obsługi odbiorców, w tym dopuszczalnych przerw w dostawach energii elektrycznej odbiorcom końcowym, w możliwych do przewidzenia warunkach pracy tej sieci (art. 3 pkt 16b PE),

- zagrożenie bezpieczeństwa dostaw energii elektrycznej to stan systemu elektroenergetycznego lub jego części, uniemożliwiający zapewnienie bezpieczeństwa pracy sieci elektroenergetycznej lub równoważenie dostaw energii elektrycznej z zapotrzebowaniem na tę energię (art. 3 pkt 16d PE).

Stosownie do treści art. 11 ust. 1 PE, w przypadku zagrożenia:

- 1) bezpieczeństwa energetycznego Rzeczypospolitej Polskiej polegającego na długookresowym braku równowagi na rynku paliwowo - energetycznym,
- 2) bezpieczeństwa dostaw energii elektrycznej,
- 3) bezpieczeństwa osób,
- 4) wystąpieniem znacznych strat materialnych

- na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej lub jego części mogą być wprowadzone na czas oznaczony ograniczenia w sprzedaży paliw stałych oraz w dostarczaniu i poborze energii elektrycznej lub ciepła.

Ograniczenia w dostarczaniu i poborze energii elektrycznej lub ciepła polegają na:

- 1) ograniczeniu maksymalnego poboru mocy elektrycznej oraz dobowego poboru energii elektrycznej;
- 2) zmniejszeniu lub przerwaniu dostaw ciepła (art. 11 ust. 3 PE).

Według art. 11 ust. 7 PE, Rada Ministrów, na wniosek ministra właściwego do spraw energii (poprzednio: ministra gospodarki), w drodze rozporządzenia, może wprowadzić na czas oznaczony, na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej lub jego części, ograniczenia w sprzedaży paliw stałych oraz w dostarczaniu i poborze energii elektrycznej i ciepła, w przypadku wystąpienia zagrożeń, o których mowa w ust. 1.

W myśl art. 11c ust. 2 PE, w przypadku powstania zagrożenia bezpieczeństwa dostaw energii elektrycznej, operator systemu przesyłowego elektroenergetycznego lub systemu połączonego elektroenergetycznego:

- 1) podejmuje we współpracy z użytkownikami systemu elektroenergetycznego, w tym z odbiorcami energii elektrycznej, wszelkie możliwe działania przy wykorzystaniu dostępnych środków mających na celu usunięcie tego zagrożenia i zapobieżenie jego negatywnym skutkom;
- 2) może wprowadzić ograniczenia w dostarczaniu i poborze energii elektrycznej na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej lub jego części do czasu wejścia w życie przepisów wydanych na podstawie art. 11 ust. 7, lecz nie dłużej niż na okres 72 godzin.

Natomiast zgodnie z art. 11c ust. 3 PE, operator systemu przesyłowego elektroenergetycznego lub systemu połączonego elektroenergetycznego niezwłocznie powiadamia ministra właściwego do spraw energii (poprzednio: ministra gospodarki) oraz Prezesa Urzędu Regulacji Energetyki o wystąpieniu zagrożenia bezpieczeństwa dostaw

energii elektrycznej, podjętych działaniach i środkach w celu usunięcia tego zagrożenia i zapobieżenia jego negatywnym skutkom oraz zgłasza konieczność wprowadzenia ograniczeń na podstawie art. 11 ust. 7.

W art. 11d ust. 3 PE przewidziano z kolei, że w okresie występowania zagrożenia bezpieczeństwa dostaw energii elektrycznej operatorzy systemu elektroenergetycznego mogą wprowadzać ograniczenia w świadczonych usługach przesyłania lub dystrybucji energii elektrycznej w zakresie niezbędnym do usunięcia tego zagrożenia.

Szczegółowe zasady i tryb wprowadzania ograniczeń w dostawach i poborze energii elektrycznej określa rozporządzenie Rady Ministrów z 23 lipca 2007 r. w sprawie szczegółowych zasad i trybu wprowadzania ograniczeń w sprzedaży paliw stałych oraz w dostarczaniu i poborze energii elektrycznej lub ciepła.

Zgodnie z § 5 pkt 1 rozporządzenia, ograniczenia w dostarczaniu i poborze energii elektrycznej lub w dostarczaniu ciepła dotyczą każdego z odbiorców energii elektrycznej - dla których wielkość mocy umownej określonej w umowach ustalona została powyżej 300 kW i którzy nie podlegają ochronie przed wprowadzonymi ograniczeniami na podstawie § 6 ust. 1 rozporządzenia. Zaś w świetle tego ostatniego przepisu, ochronie przed wprowadzanymi ograniczeniami podlegają odbiorcy energii elektrycznej w ciągu całego roku, dla których wielkość mocy umownej określonej w zawartej umowie sprzedaży, umowie o świadczenie usług przesyłania albo dystrybucji lub umowie kompleksowej ustalona została poniżej 300 kW oraz:

- 1) szpitale i inne obiekty ratownictwa medycznego;
- 2) obiekty wykorzystywane do obsługi środków masowego przekazu o zasięgu krajowym;
- 3) porty lotnicze;
- 4) obiekty międzynarodowej komunikacji kolejowej;
- 5) obiekty wojskowe, energetyczne oraz inne o strategicznym znaczeniu dla funkcjonowania gospodarki lub państwa, określone w przepisach odrębnych;
- 6) obiekty dysponujące środkami technicznymi służącymi zapobieganiu lub ograniczaniu emisji, negatywnie oddziałujących na środowisko.

Stosownie do § 8 ust. 1 i 2 i 6 rozporządzenia, wielkości określające poziomy wprowadzanych ograniczeń w dostarczaniu i poborze energii elektrycznej poprzez ograniczenie poboru mocy ujęte są w planach wprowadzania ograniczeń w dostarczaniu i poborze energii elektrycznej, które podlegają corocznej aktualizacji. Plan taki opracowywany jest przez operatorów systemów przesyłowych uzgadnianych z Prezesem URE na podstawie planów wprowadzania ograniczeń opracowywanych przez operatorów systemów dystrybucyjnych. Zaś na mocy § 10 rozporządzenia, umowy zawarte przez przedsiębiorstwa energetyczne z odbiorcami zawierają maksymalne ograniczenia w dostarczaniu i poborze energii elektrycznej ujęte w planach ograniczeń i określają sposób powiadamiania o obowiązujących stopniach zasilania.

Rozporządzenie Rady Ministrów z 23 lipca 2007 r. w § 11 i § 12 określa sposób informowania odbiorców z planami ograniczeń i ograniczeniami w poborze energii elektrycznej. I tak, według pierwszego z wymienionych przepisów, operatorzy oraz przedsiębiorstwa energetyczne wykonujące działalność gospodarczą w zakresie zaopatrzenia w ciepło zapoznają odbiorców z planami ograniczeń przez ogłoszenia zamieszczane w sposób zwyczajowo przyjęty w danej miejscowości lub w formie elektronicznej na swojej stronie internetowej albo w formie ustalonej w umowach, o których mowa w art. 5 ust. 2 pkt 1 i 2 oraz ust. 3 ustawy, co najmniej na 30 dni przed dniem obowiązywania ograniczeń. Natomiast zgodnie z § 12:

1. Ograniczenia w poborze energii elektrycznej są realizowane przez odbiorców stosownie do komunikatów operatorów o obowiązujących stopniach zasilania.

2. Komunikaty operatorów o obowiązujących stopniach zasilania, o których mowa w § 9, wprowadzanych jako obowiązujące w najbliższych 12 godzinach i przewidywanych na następne 12 godzin, są ogłaszane w radiowych komunikatach energetycznych w programie (...) o godzinie 7⁽⁵⁵⁾ i 19⁽⁵⁵⁾ oraz na stronach internetowych operatorów i przedsiębiorstw energetycznych wykonujących działalność gospodarczą w zakresie zaopatrzenia w ciepło, które obowiązują w czasie określonym w tych komunikatach.

3. W przypadku zróżnicowania wprowadzonych ograniczeń w poborze energii elektrycznej, w stosunku do stopni zasilania ogłoszonych w komunikatach radiowych, operatorzy powiadamiają odbiorców indywidualnie w formie pisemnej lub w sposób określony w umowach, o których mowa w art. 5 ust. 2 pkt 1 i 2 oraz ust. 3 ustawy, albo za pomocą innego środka komunikowania się w sposób zwyczajowo przyjęty w danej miejscowości.

4. Powiadomienia, o których mowa w ust. 3, są dla odbiorcy obowiązujące w pierwszej kolejności w stosunku do powiadomień ogłaszanych w komunikatach radiowych.

Odnosząc powyższe unormowania prawne do stanu faktycznego niniejszej sprawy stwierdzić należy, że w sierpniu 2015 r. Spółka (...) była odbiorcą energii elektrycznej, której dotyczyły ograniczenia w poborze mocy. W dacie opracowywania Planu ograniczeń dla obiektu Spółki na okres od 1 września 2014 r. do 31 sierpnia 2015 r., jak również w dacie wystąpienia ograniczeń w poborze energii elektrycznej (sierpień 2015 r.) moc umowna obiektu została ustalona na poziomie 0,400 MW w godzinie, a tzw. moc bezpieczna dla 20 stopnia zasilania wynosiła 0,200 MW w godzinie. Do odbiorcy nie miały także zastosowania wyłączenia z § 6 rozporządzenia. Spółka (...) była wobec tego zobowiązana zastosować się zarówno do ograniczeń wprowadzonych przez Operatora Systemu Przesyłowego (tj. (...)) w dniu 10 sierpnia 2015 r., jak i do ograniczeń wynikających z rozporządzenia Rady Ministrów z 11 sierpnia 2015 r. w sprawie wprowadzenia ograniczeń w dostarczaniu i poborze energii elektrycznej, które wprowadziło te ograniczenia w okresie od 11 sierpnia 2015 r. od godz. 24:00 do 31 sierpnia 2015 r. do godz. 24:00.

Według poczynionych ustaleń faktycznych, rozpatrywanej sprawie nie budzi wątpliwości, że Spółka (...) nie dostosowała się do ograniczeń w dostarczaniu i poborze energii elektrycznej w obiekcie zlokalizowanym w T., przy ul. (...). Kwestia dopuszczania się przez odbiorcę wskazanego naruszenia jest niewątpliwa. Rozstrzygnięcia wymagało zatem, czy istnieje podstawa prawna do nałożenia kary za ten delikt administracyjny.

Zgodnie z art. 56 ust. 1 pkt 3a PE, Prezes URE jest zobowiązany do nałożenia kary pieniężnej na podmiot, który nie stosuje się do ograniczeń w dostarczaniu i poborze energii, wprowadzonych na podstawie art. 11, art. 11c ust. 3 lub art. 11d ust. 3.

Przepis art. 11 PE dotyczy ograniczeń w dostarczaniu i poborze energii elektrycznej wprowadzanych w drodze rozporządzenia Rady Ministrów.

Jeśli chodzi o art. 11c ust. 3 PE – który nie został wprawdzie przywołany jako podstawa prawna decyzji kwestionowanej w niniejszej sprawie - to przepis ten nie stanowi samoistnej podstawy do wprowadzenia ograniczeń. Dotyczy on bowiem obowiązków informacyjnych operatora systemu przesyłowego elektroenergetycznego lub systemu połączonego elektroenergetycznego w związku z wystąpieniem zagrożenia bezpieczeństwa dostaw energii elektrycznej, a także obowiązku zgłoszenia konieczności wprowadzenia ograniczeń w trybie art. 11 ust. 7, tj. w trybie rozporządzenia Rady Ministrów. Natomiast sankcja za niedopełnienie przez operatora wskazanych obowiązków została przewidziana w art. 56 ust. 1 pkt 1c PE. Tym samym, zdaniem Sądu, odesłanie w art. 56 ust. 3a PE do przepisu art. 11c ust. 3 PE jest puste i mamy tutaj do czynienia z ewidentnym błędem ustawodawcy. Natomiast z całą pewnością przepis ten nie daje podstaw do nałożenia na jakikolwiek podmiot, jakichkolwiek ograniczeń w dostarczaniu i poborze energii elektrycznej.

Prezes URE oparł zaskarżoną decyzję także na art. 11d ust. 3 PE, co zdaniem Sądu, było w pełni uzasadnione. Przepis ten stanowi de facto rozwinięcie uprawnień OSP wskazanych w art. 11c ust. 2 PE, przez określenie sposobu realizacji wprowadzonych ograniczeń. Przepis ten zawiera bowiem normę, która dotyczy możliwości ograniczenia

przez operatorów systemu elektroenergetycznego – do których zaliczyć należy także operatora systemu przesyłowego – świadczonych przez nich usług przesyłania lub dystrybucji energii elektrycznej w zakresie niezbędnym do usunięcia zagrożenia bezpieczeństwa dostaw. Pogląd taki wyraził także Sąd Apelacyjny w Warszawie w uzasadnieniu wyroku z 10 marca 2020 r., wydanego w sprawie o sygn. akt VII AGa 366/19. Sąd orzekający w niniejszym składzie w pełni podziela i przyjmuje za swoje stanowisko zaprezentowane przez Sąd Apelacyjny w tymże uzasadnieniu, co do objęcia sankcją przewidzianą w art. 56 ust. 1 pkt 3a PE także przypadku niezastosowania się przez odbiorcę energii elektrycznej do ograniczeń w jej dostarczaniu i poborze, wprowadzonych w trybie art. 11c ust. 2 pkt 2 PE.

W ocenie Sądu Okręgowego, wykładnia art. 11d ust. 3 PE, skłania do wniosku, że Operator Systemu Przesyłowego (tj. (...) S.A.), wobec stwierdzenia w sierpniu 2015 r. zagrożenia bezpieczeństwa dostaw energii elektrycznej, miał prawo wprowadzenia ograniczeń w świadczonych usługach. W konsekwencji, podmiot, który nie zastosował się do tych ograniczeń, podlega sankcji przewidzianej w art. 56 ust. 3a PE.

Należy mieć na uwadze, że wprowadzenie przez OSP ograniczeń w dostarczaniu i poborze energii elektrycznej, podobnie jak i korzystanie innych przewidzianych prawem uprawnień operatorskich, jest znaczącym instrumentem, służącym zapewnieniu bezpieczeństwa energetycznego państwa. W tym kontekście, rozwiązania przewidziane przez ustawodawcę w art. 11c-11d PE, mają wyjątkowy charakter, gdyż znajdują one zastosowanie w sytuacjach nadzwyczajnych. I tak, art. 11c PE odnosi się do przypadku wystąpienia zagrożenia bezpieczeństwa dostaw energii elektrycznej, wskutek zaistnienia okoliczności wskazanych w ust. 1 tego przepisu, gdy usunięcie tego zagrożenia i zapewnienie prawidłowego działania systemu elektroenergetycznego nie pozwala na zastosowanie ograniczeń przewidzianych w art. 11 ust. 7 PE (tj. w drodze rozporządzenia Rady Ministrów), lecz wymaga natychmiastowego podjęcia nadzwyczajnych działań i zastosowania nadzwyczajnych środków. Z kolei art. 11d PE wskazuje na działania i środki, które w opisanej wyżej sytuacji, może podjąć i zastosować operator systemu przesyłowego oraz dystrybucyjnego w celu zażegnania zagrożenia bezpieczeństwa dostaw. W ostateczności, gdy wyczerpane zostaną wszystkie inne działania, służące zapewnieniu pokrycia potrzeb odbiorców na energię elektryczną, operator systemu przesyłowego może wydać polecenia odbiorcom końcowym, co do ograniczeń w poborze energii elektrycznej, bądź przerwać jej dostawy, stosownie do planów ograniczeń (art. 11 ust. 6a).

W przywołanym uzasadnieniu wyroku z 3 marca 2020 r. Sąd Apelacyjny wyjaśnił, że przepisy art. 11d PE wskazują środki i sposoby działania przez operatora systemu przesyłowego, stanowiąc rozwinięcie generalnych dyrektyw postępowania przewidzianych w art 11c ust. 2 PE, tj. odpowiednio: art. 11c ust. 2 pkt 1 w związku z art. 11d ust. 1 PE oraz art. 11c ust. 2 pkt 2 w związku z art. 11d ust. 3 PE. Mianowicie, art. 11d ust. 1 PE określa uprawnienia operatora systemu przesyłowego względem innych użytkowników systemu (w celu wykonania art. 11c ust. 2 pkt 1), natomiast art. 11d ust. 3 PE zezwala na wykonywanie usług przesyłania i dystrybucji w sposób odpowiadający treści art. 11c ust. 2 pkt 2. Przepisy te – jak trafnie zauważył Sąd Apelacyjny - są powiązane ze sobą funkcjonalnie i istnieje między nimi ścisła zależność, co potwierdza z kolei ich redakcja, wskazująca analogiczne hipotezy ich stosowania, tj. co do art. 11c ust. 2 PE: „W przypadku powstania zagrożenia bezpieczeństwa dostaw energii elektrycznej (...)”, a co od art. 11d ust. 3 PE: „W okresie występowania zagrożenia bezpieczeństwa dostaw energii elektrycznej (...)”. Sąd ten wskazał również, że – zgodnie z zamierzeniem ustawodawcy - dzięki przepisom art. 11c-11f PE operatorzy systemów sieciowych mieliby dysponować możliwościami skutecznego zarządzania instalacjami i sieciami energetycznymi nawet w sytuacjach wyjątkowych (art. 11c ust. 2 pkt 1 w związku z art. 11d ust. 1 PE), a w sytuacji zagrożeń mają być wdrażane ograniczenia w dostarczaniu i poborze energii elektrycznej w taki sposób, aby nie doszło do dysfunkcji całego systemu zaopatrzenia sieciowego (art. 11c ust. 2 pkt 2 w związku z art. 11d ust. 3 PE). Sąd ten podkreślił, że założeniem reagowania kryzysowego w sytuacji zagrożenia bezpieczeństwa dostaw energii elektrycznej jest pełna współpraca użytkowników systemu z operatorem systemu przesyłowego i realizującymi jego polecenia operatorami systemów dystrybucyjnych (art. 9j ust. 3 w związku z art. 11c ust. 2 pkt 1 i art. 11d ust. 2 PE) oraz wykonywanie ich poleceń dyspozytorskich (z zastrzeżeniem braku bezpośredniego zagrożenia życia lub zdrowia osób), przy czym polecenia operatora systemu przesyłowego mają wówczas nadrzędny charakter wobec poleceń operatorów systemu dystrybucyjnego.

Sąd Apelacyjny podkreślił także znaczenie roli operatorów systemu elektroenergetycznego w ochronie infrastruktury krytycznej, o której mowa w ustawie z 26 kwietnia 2007 r. o zarządzaniu kryzysowym. Wskazał, że infrastruktura

elektroenergetyczna, w tym sieci w znaczeniu art. 3 pkt 11 PE, są elementem infrastruktury krytycznej, której ochrona stanowi wyraz odpowiedzialności władzy publicznej za bezpieczeństwo energetyczne. Z kolei operatorzy systemów elektroenergetycznych odpowiadają - między innymi - za ruch sieciowy w sieciowych systemach energetycznych, za bieżące i długookresowe bezpieczeństwo funkcjonowania tych systemów, eksploatację, konserwację, remonty oraz niezbędną rozbudowę sieci, którymi zarządzają, w tym połączeń międzysystemowych. Odpowiedzialność operatorów przejawia się w scentralizowaniu podejmowania decyzji dotyczących funkcjonowania sieci, a jej zakres wyznacza art. 9c ust. 2 PE - w przypadku operatora systemu przesyłowego elektroenergetycznego oraz art. 9c ust. 3 PE - w odniesieniu do operatora systemu dystrybucyjnego. Sąd Apelacyjny podkreślił w uzasadnieniu swego orzeczenia, że bezpieczeństwo dostarczania energii elektrycznej (poprzez zapewnienie bezpieczeństwa funkcjonowania systemu elektroenergetycznego i odpowiedniej zdolności przesyłowej w sieci przesyłowej elektroenergetycznej) jest podstawowym zadaniem operatora systemu przesyłowego, gdyż wskazane zostało przez ustawodawcę na pierwszym miejscu.

W tym kontekście, trafna jest konkluzja tegoż Sądu, że przepisy art. 11d ust. 1 i 3 PE dostarczają operatorowi systemu przesyłowego instrumenty reagowania na wypadek sytuacji przewidzianych w art. 11c ust. 2 PE. Operator systemu przesyłowego jest zatem uprawniony do czasowego ograniczenia zakresu wykonywania umów przesyłowych, przez ograniczenie dostarczania energii elektrycznej, a w następstwie jego działania, analogiczne kroki podejmują operatorzy systemów dystrybucyjnych, do których to ograniczeń zobowiązani są dostosować się odbiorcy końcowi.

Reasumując powyższe, w ocenie Sądu Okręgowego, ograniczenia, o których mowa w art. 11d ust. 3 PE obejmują swoim zakresem także te wymienione w art. 11c ust. 2 pkt 2 PE. Ograniczenia w świadczeniu usług przesyłania i dystrybucji energii elektrycznej (art. 11d ust. 3 PE) stanowią rodzaj ograniczeń w dostarczaniu i poborze energii. Natomiast, przywołany już art. 56 ust. 1 pkt 3a PE, przewiduje karę pieniężną za nie dostosowanie się do ograniczeń w dostarczaniu i poborze energii, wprowadzonych na podstawie art. 11, art. 11c ust. 3 lub art. 11d ust. 3. Oznacza to zatem, że niezastosowanie się przez odbiorcę energii elektrycznej do ograniczeń w jej dostarczaniu i poborze, wprowadzonych 10 sierpnia 2015 r. na polecenie OSP w oparciu o przepis art. 11c ust. 2 pkt 2 PE w związku z art. 11d ust. 3 PE, stanowi podstawę do nałożenia na ten podmiot sankcji przewidzianej w 56 ust. 1 pkt 3a PE. Mając powyższe na uwadze, pierwszy zarzut odwołania należało uznać za bezpodstawny.

W ocenie Sądu – wbrew stanowisku prezentowanemu w odwołaniu - w danym przypadku brak było podstaw do zastosowania instytucji odstąpienia od wymierzenia kary, o której mowa w art. 56 ust. 6a PE. Zgodnie z tym przepisem, Prezes URE może odstąpić od wymierzenia kary, jeżeli stopień szkodliwości czynu jest znikomy, a podmiot zaprzestał naruszania prawa lub zrealizował obowiązek. Istotne jest przy tym, że obie ww. przesłanki muszą zostać spełnione łącznie. Nadto, należy podkreślić, że skorzystanie z danej instytucji nie ma charakteru obligatoryjnego, gdyż decyzję o jej zastosowaniu pozostawiono uznaniu administracyjnemu Prezesa URE. Zdaniem Sądu, rozstrzygnięcie zawarte w zaskarżonej decyzji mieści się w granicach tego uznania. W analizowanym przypadku pozwany trafnie przyjął, że stopień szkodliwości zarzucanego czynu jest znaczny z uwagi na jego bezpośredni wpływ na bezpieczeństwo Krajowego Systemu Elektroenergetycznego. W globalnym wymiarze, w sytuacji zagrożenia dostaw energii elektrycznej zaistniałej w sierpniu 2015 r., nawet niewielkie, pojedyncze przekroczenia obowiązujących wartości poboru energii, miały bowiem ogromne znaczenie dla bezpieczeństwa systemu energetycznego państwa, bo ich suma stwarzała w tym zakresie realne niebezpieczeństwo dla pracy krajowej sieci elektroenergetycznej. Ponadto, skoro kara pieniężna dotyczy przekroczenia poboru mocy w konkretnych dniach, tj. od 10 do 12 sierpnia 2015 r., to nie jest możliwe przyjęcie, że odbiorca zrealizował obowiązek lub zaprzestał naruszenia, bowiem w tych właśnie dniach miał miejsce stan, w którym nie zastosowano się do wprowadzonych ograniczeń związanych z bezpieczeństwem dostaw energii elektrycznej.

Zdaniem Sądu, powód nie przedstawił również okoliczności, które podważyłyby wymiar nałożonej na niego kary za przekroczenia w poborze energii od 10 do 12 sierpnia 2015 r. Zgodnie z art. 56 ust. 3 PE, wysokość kary pieniężnej, o której mowa między innymi w ust. 1 pkt 3a, nie może przekroczyć 15% przychodu ukaranego przedsiębiorcy, osiągniętego w poprzednim roku podatkowym. Natomiast w myśl art. 56 ust. 6 PE, ustalając wysokość kary pieniężnej,

Prezes URE uwzględnił stopień szkodliwości czynu, stopień zawinienia oraz dotychczasowe zachowanie podmiotu i jego możliwości finansowe.

Wbrew zarzutom sformułowanym w odwołaniu, wszystkie wymienione kryteria zostały uwzględnione przy miarkowaniu kary i - w opinii Sądu Okręgowego - zostały ocenione przez pozwanego prawidłowo. Kara w wysokości 4.149 zł (stanowiąca iloczyn 3.000 zł i łącznego przekroczenia mocy wynoszącego 1,38332 MW w godzinie), wyliczona według metodologii przyjętej przez regulatora – w pełni zaakceptowanej przez Sąd orzekający w niniejszym składzie – mieści się w granicach wyznaczonych przepisami prawa. Należy przy tym odnotować, że metodologia ta jest stosowana, co do zasady, wobec wszystkich odbiorców energii, którzy dopuścili się w sierpniu 2015 r. naruszeń w zakresie poboru energii elektrycznej, co stanowi wyraz sprawiedliwego i równego traktowania wszystkich tych podmiotów. Z kolei uwzględnienie przy ustalaniu wymiaru kary wielkości łącznego przekroczenia mocy przez danego odbiorcę, pozwala na zindywidualizowanie kary i odniesienie jej wysokości do okoliczności konkretnego przypadku.

Nadto, pozwany uwzględnił przy wymiarze kary okoliczność łagodzącą – tj. podjęcie działań, skutkujących zastosowaniem się do ograniczeń w części czasu ich trwania w ten sposób, że zawęził podstawę do wymierzenia kary wyłącznie do godzin, kiedy nastąpiło niedostosowanie się do ograniczeń i tylko w takim stopniu, w jakim niedostosowanie to miało miejsce. Biorąc pod uwagę wysokość przychodu, osiągniętego przez Spółkę (...) S.A. w roku 2017 (wobec nie przedstawienia przez powoda dokumentów, wskazujących na wysokość przychodu w 2018 r., pozwany zasadnie przyjął do wyliczenia kary wielkość przychodu za 2017 r.) oraz maksymalną wysokość kary, jaka mogła być wymierzona w danym przypadku ((...) zł), kara w wysokości 4.149 zł nie jest nadmiernie dolegliwa. Natomiast zaniechanie ukarania powoda z uwagi na pozostawianie Spółki (...) S.A. w stanie upadłości likwidacyjnej (od listopada 2017 r.), byłoby działaniem sprzecznym z prawem, wobec stanowczego brzmienia przepisu art. 56 ust. 1 pkt 3a PE, który zobowiązuje Prezesa URE do nałożenia kary pieniężnej na podmiot, który nie stosuje się do ograniczeń w dostarczaniu i poborze energii. Nadto, stanowiłoby wyraz bezpodstawnego uprzywilejowania strony wobec innych odbiorców energii, którzy zostali ukarani za niedostosowanie się do przedmiotowych ograniczeń w sierpniu 2015 r.

Pozwany prawidłowo ustalił przesłankę dotychczasowego zachowania podmiotu. Skoro bowiem podobna sytuacja na rynku energetycznym w zakresie zagrożenia bezpieczeństwa dostaw energii elektrycznej - jak sytuacja zaistniała w sierpniu 2015 r. - nie miała miejsca w ciągu wielu ostatnich lat i pod rządami relevantnych przepisów prawa, oznacza to brak możliwości oceny dotychczasowego zachowania odbiorcy w kontekście wcześniejszego wykonywania przez niego obowiązków wynikających z ustawy - Prawo energetyczne, związanych z wprowadzeniem ograniczeń w dostarczaniu i poborze energii elektrycznej. Nie chodzi tu bowiem o jakiegokolwiek wcześniejsze ukaranie podmiotu przez Prezesa URE, lecz tylko takie, które wiązało się z naruszeniem obowiązku dostosowania się do ograniczeń w dostarczaniu i poborze energii elektrycznej.

Co do stopnia szkodliwości czynu, to jak już wskazano powyżej, Sąd podziela stanowisko prezesa URE, że należy ją uznać za znaczną z uwagi na to, że ograniczenia w poborze mocy są wprowadzane w celu zapewnienia bezpieczeństwa pracy sieci elektroenergetycznej w całym kraju i ich nieprzestrzeganie może rodzić poważne skutki dla Krajowego Systemu Elektroenergetycznego. Instrument w postaci ograniczeń w dostarczaniu i poborze energii elektrycznej, stanowi ostatni element mechanizmu zabezpieczającego przed rozległą awarią zasilania, poprzez utratę napięcia w sieci elektroenergetycznej na znacznym obszarze, w wyniku niedoboru mocy wytwórczych mogących zaspokoić istniejące w danym momencie zapotrzebowanie. Konsekwencje takiej awarii mogą nieść ze sobą niezwykle poważne skutki zarówno dla gospodarki, jak i gospodarstw domowych. Nadto, mając na uwadze systemowy charakter wprowadzania ograniczeń w dostarczaniu i poborze energii elektrycznej oraz przyjętych zasad ustalania planu ich wprowadzania, na który składają się indywidualne plany ograniczeń informujące odbiorców o obowiązujących ich stopniach zasilania na wypadek wprowadzenia ograniczeń, na osiągnięcie zamierzonego efektu redukcji zapotrzebowania na energię elektryczną w skali całego kraju składają się jednostkowe zachowania poszczególnych odbiorców energii.

W analizowanym przypadku ograniczenia zostały wprowadzone w związku z wyjątkowo wysokimi temperaturami i obniżeniem stanu wód w zbiornikach wodnych i rzekach, a zatem nawet niewielkie przekroczenia poboru

mocy mogły wywołać blackout. Dlatego tak istotne ze względów bezpieczeństwa było przestrzeganie ograniczeń wprowadzonych w sierpniu 2015 r. I nawet jeśli przekroczenia w poborze mocy przez niektóre podmioty nie były wysokie, to biorąc pod uwagę niezastosowanie się do wprowadzonych ograniczeń przez znaczną liczbę odbiorców, kumulacja takich zachowań stanowiła realne zagrożenie dla tego bezpieczeństwa. Niniejsza sprawa dotyczy zaś dopuszczenia się naruszenia przez podmiot będący profesjonalistą, którego dotyczą podwyższone reguły staranności i zwiększone oczekiwania co do umiejętności, wiedzy, rzetelności, zapobiegliwości, zdolności przewidywania, jak również znajomości obowiązujących przepisów prawa oraz konsekwencji wynikających z niego dla wykonywanej działalności gospodarczej. Powinien on zatem w taki sposób prowadzić działalność, aby nie naruszać przepisów prawa. Podejmując zaś decyzję o przekroczeniu dopuszczalnego poboru mocy ustalonego dla jego obiektu, zlokalizowanego w T. przy ul. (...), odbiorca musi liczyć się z koniecznością zapłaty kary pieniężnej określonej w art. 56 ust. 1 pkt 3a PE.

Z tych wszystkich względów, na podstawie art. 479⁵³ § 1 k.p.c., Sąd orzekł jak w punkcie 1 sentencji wyroku.

O kosztach postępowania rozstrzygnięto, zgodnie z wyrażoną w art. 98 § 1 k.p.c., zasadą odpowiedzialności za wynik procesu przyjmując, że powód - jako przegrywający sprawę – zobowiązany jest do zwrotu pozwanemu kosztów procesu, na które złożyło wynagrodzenie pełnomocnika procesowego w wysokości 720 zł, ustalonej na podstawie § 14 ust. 2 pkt 3 Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych.

SSO Ewa Malinowska